

їхнього архівного та персонального фонду;

б) представникам адміністрацій Президентів України, які уповноважені на це з метою використання документів для поточної діяльності за письмовим поданням Президента України або уповноваженої ним особи;

в) фахівцям, що уповноважені здійснювати науково-технічне опрацювання документів, та керівництву Фонду для поточної роботи з організації Фонду;

г) представникам судових та слідчих органів у порядку, визначеному законодавством України.

13. Строки обмеження доступу визначаються генеральним директором Бібліотеки згідно з законодавством, а також за письмовим поданням Президентів України, їхніх законних представників, уповноважених ними осіб, власників документів.

14. Умови використання матеріалів регулюються Законами України «Про Національний архівний фонд і архівні установи», «Про авторське право та суміжні права», «Про інформацію» та «Про державну таємницю»,

іншими законодавчими актами.

15. Загальне керівництво Фондом здійснює генеральний директор Бібліотеки. Фонд очолює директор, якого затверджує Президія Національної академії наук України за поданням генерального директора Бібліотеки, погодженим з Президентом України, який перебуває на посаді.

Директор Фонду здійснює керівництво діяльністю Фонду, несе відповідальність за виконання покладених на Фонд завдань, представляє Фонд з усіх питань, пов'язаних з його діяльністю.

16. Структуру Фонду затверджує вчена рада Бібліотеки, а граничну чисельність та фонд оплати праці - генеральний директор Бібліотеки.

Фінансування діяльності Фонду здійснюється з Державного бюджету України за окремими нормативами.

Глава Адміністрації
Президента України

Д. ТАБАЧНИК

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ

КОДЕКС УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОТЕКАРЯ

(затверджений конференцією Української бібліотечної асоціації)

Основою етики бібліотечного працівника в демократичному суспільстві є концепція інтелектуальної свободи.

У статті 19 «Загальної декларації прав людини» проголошується: «Кожна людина має право на свободу переконань та на вільне їх висловлення; це право включає свободу безперешкодно дотримуватися своїх переконань і свободу шукати, отримувати й розповсюджувати інформацію та ідеї будь-якими засобами й незалежно від державних кордонів». У 1989 р. на конференції в Стокгольмі ІФЛА оголосила цю статтю основою своєї діяльності, і було створено комітет ІФЛА «Доступ до інформації та свобода висловлення».

У США Кодекс етики був прийнятий Американською бібліотечною асоціацією в 1939 р., потім він доопрацьовувався та доповнювався. Останній, затверджений у 1995 р., базується на «Бібліотечному біллі про права» та на положенні «Про свободу читання».

Бібліотечна асоціація Великобританії в 1983 р. затвердила «Кодекс професійної поведінки», який також доповнювався.

Асоціація французьких бібліотек розробила і в 1984 р. затвердила спеціальне положення «Місія, обов'язки й права бібліотекаря».

У нашій країні цим питанням приділялася недостатня увага. Тому актуальним завданням стала розробка Кодексу етики бібліотекаря. З такою ініціативою виступили Українська бібліотечна асоціація і викладачі факультету бібліотечно-інформаційних систем КДІУ. За активною участю Л.Каліберди та В.Пашкової було розроблено проект Кодексу, який був затверджений у березні 1996 р. Президією УБА.

Подіємо його текст:

Мета кодексу - визначити і втілити в життя принципи професійної етики бібліотечних працівників та всіх, тих хто забезпечує інформаційно-бібліотечне обслуговування. У демократичному суспільстві, членами якого є всебічно інформовані громадяни, бібліотечні працівники покликані сприяти забезпеченню принципів інтелектуальної свободи, вільного висловлення й руху ідей та інформації, свободи читання.

Бібліотекарі готові до співпраці з усіма організаціями, установами, об'єднаннями та окремими громадянами, зацікавленими в розбудові бібліотечної справи в Україні і забезпеченні її громадяни повною та об'єктивною інформацією шляхом вільного й рівноправного доступу до бібліотечних матеріалів та ресурсів.

УБА затверджує такі основні морально-етичні норми професійної бібліотечної діяльності:

дотримуватися загальнолюдських принципів моралі, гуманізму, плюралізму думок, поваги до особистості як вищої цінності суспільства, незалежно від соціального стану, віросповідання, національності, статі, віку, політичних поглядів тощо;

не привокувати людську гідність та реалізувати право особи на отримання інформації;

дотримуватися принципів інтелектуальної та інформаційної свободи;

протистояти спробам цензурувати читання і формування фондів бібліотек;

оберігати право користувачів бібліотеки на таємницю інформації та забезпечувати конфіденційність бібліотечно-інформаційного обслуговування;

нести моральну відповідальність за оперативність, повноту й об'єктивність інформації, що надається в процесі бібліотечно-інформаційного обслуговування;

зберігати та поповнювати духовні цінності народу України, сприяти розвитку його національної культури;

прагнути до формування етичного й естетичного ідеалу особистості, сприяти морально-етичним пошукам читачів у пізнанні навколишнього світу, відверненню екологічної катастрофи, піднесенню добробуту народу, усвідомленню гуманістичної ролі та призначення людини в суспільстві;

бути відданим та компетентним у своїй професії, усвідомлювати її гуманістичну місію; володіти і постійно вдосконалювати знання, вміння та навички бібліотечних, бібліографічних, інформаційних процесів, організації суспільного використання документально-інформаційних ресурсів; зберігати й продовжувати традиції вітчизняної бібліотечної справи, сприяти розвитку бібліотечної науки й практики;

впроваджувати прогресивні інформаційні технології; не допускати одержання особистої користі за рахунок читачів, колег, бібліотеки;

підвищувати авторитет бібліотечної професії, залучати до неї талановиту молодь, допомагати її професійному становленню;

виявляти ініціативу, відповідальність, дисциплінованість, сумлінність у професійній діяльності;

сприяти гармонізації відносин у бібліотечному колективі, вихованню моральної самосвідомості його членів, мобілізації їх духовного потенціалу на вирішення завдань, які висуває суспільство перед бібліотеками.